

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

LISÓW

1. Nazwa

**KRZYŻ PRZYDROŻNY WYKONANY Z WYKORZYSTANIEM
POZOSTAŁOŚCI Z CZASÓW II WOJNY ŚWIATOWEJ**

2. Czas powstania

**PRAWDOPODOBNIENIE LAT
50. XX WIEKU**

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Widok ogólny krzyża od strony północnej.



Widok krzyża od strony północnej. Stan sprzed 2011



Radziecki czołg T 34-85.

4. Adres

**SKRZYŻOWANIE ULIC
KOŚCIELNEJ I KIELECKIEJ**

5. Przynależność administracyjna

Województwo: ŚWIĘTOKRZYSKIE

Powiat: KIELECKI

Gmina: MORAWICA

6. Formy ochrony

Obiekt ujęty w Programie Opieki nad
Zabytkami dla Miasta i Gminy
Morawica na lata 2025 – 2028

W konstrukcji krzyża wykorzystano elementy uzbrojenia pochodzące z czasów II wojny światowej, które kontekstowo wpisują się w przebieg bitwy pancernej jaka rozegrała się w okolicach Morawicy w styczniu 1945 r. Krzyż wykonany z lufy wraz z jarzmem z od radzieckiego czołgu T 34 - 85. Ramiona zakończone pustymi skorupami po pociskach moździerzowych. W 2011 r. krzyż przeszedł renowację, podczas której podstawa krzyża obłożona została płytami marmurowymi. W wyniku tych prac częściowo zatarte zostały charakterystyczne cechy świadczące o wojennym pochodzeniu wykorzystanych do budowy elementów.

13 stycznia 1945 r. w Lisowie doszło to starć radzieckiej 61 brygady pancernej wchodzącej w skład 10 korpusu pancernego 4 armii pancernej z niemieckimi czołgami typu PzKpfw VI Tiger oraz PzKpfw VI Ausf B Tiger II z 424 batalionu czołgów ciężkich. W wyniku tych starć wojska radzieckie bezpowrotnie straciły 4 czołgi T 34-85. Wykorzystana w krzyżu lufa nosi ślady trafienia w jarzmo armaty, widoczne jest również pęknięcie lufy. Według relacji naocznych świadków tamtych wydarzeń w tym Edwarda Trzcińskiego z Lisowa wykorzystana w krzyżu lufa pochodzi z pojazdu, który nie został całkowicie zniszczony a jedynie wymagał wymiany armaty wraz z jarzmem.

Obiekt zadbany. Regularnie konserwowany dzięki staraniom lokalnej społeczności.